

Prologas

Šiandien žiūrėjau, kaip miršta žmogus.

Netikėtas įvykis, ir aš tebesistebiu, kaip čia galėjo būti, kad toji drama rutuliojosi prie pat mano kojų. Gyvenimas pateikia tiek daug jaudinančių akimirų, kurių negali numatyti, todėl privalome išmokti mėgautis išskylančiais reginiais ir branginti retai pasitaikantį malonų virpulį, kuris pertraukia šiaip jau monotonišką laiko tėkmę. O mano dienos išties čia slenka lėtai, šitame pasaulyje tarp sienų, kur žmonės paprasčiausiai tėra numeriai, atskiriami ne pagal pavardes ar Dievo duotus talentus, bet pagal nusižengimų pobūdį. Rengiamės vienodai, valgome tą patį, skaitome tas pačias nutrintas knygas, pasiimtas iš to paties kalėjimo vežimėlio. Visos dienos vienodos. O paskui koks nors pribloškiantis atsitikimas primena, kad gyvenimas kaipmat gali pasisukti kitaip.

Šitaip ir atsitiko šiandien, rugpjūčio antrą dieną, kuri taip nuostabiai prisirpo, apipildama karščiu ir saule, — būtent tokia, kokią mėgstu. Kiti vyrai prakaituoja, velkasi lyg apspangę galvijai, o aš stoviu pasivaikščiojimo kiemo viduryje, atsukęs veidą į saulę nelyginant driežas, traukiantis šilumą. Esu užsimerkęs, todėl nematau, kaip švysteli peilis, nematau, nė kaip tas vyras verčiasi atbulas ir griūva ant žemės. Bet išgirstu sunerimusią balsą gaudesį ir atsimerkiu.

Kiemo kampe guli krauju apsipylęs vyras. Visi traukiasi atgal, užsiklijavę abejingas kaukes — nieko nematau, nieko nežinau.

Vienintelis aš einu prie gulinčio žmogaus.

Minutėlę stoviu ir žiūriu į jį. Jo akys atsimerkusios, sąmoningos, matyt, atrodau kaip juoda išpjova spindinčiame danguje. Jis jaunas, šviesutėliais plaukais, barzda mažai kuo skiriasi nuo pūkelių. Vyras prasižioja, suburbuliuoja rausvos putos. Ant krūtinės plečiasi raudonas lopas.

Aš atsiklaupiu prie jo, atplėšiu marškinius ir apnuoginu žaizdą, kuri yra šiek tiek į kairę nuo krūtinkaulio. Ašmenys praėjo tiksliai tarp šonkaulių ir neabejotinai pradūrė plautį, o gal įpjovė ir širdiplėvę. Mirtina žaizda, ir jis tai žino. Jis bando kažką pasakyti, lūpos be garso juda, žvilgsnis stengiasi susitelkti. Jis nori, kad pasilenkčiau arčiau, matyt, kad išgirsčiau priešmirtinę išpažintį, bet man nė kiek nerūpi, ką jis turi pasakyti.

Aš verčiau išžiūriu į žaizdą. Į kraują.

Esu puikiai susipažinęs su krauju. Žinau viską iki mažiausios dalelytės. Laikiau rankose begalę mėgintuvėlių su juo, gėrėjausi įvairiausiais raudonumo atspalviais. Centrifugavau jį, atskirdavau dvispalves ląstelių kolonėles ir šiaudų spalvos serumą. Žinau jo blizgesį, šilkinę tekstūrą. Mačiau, kaip plūsta atlasinės srovės iš ką tik įrėžtos odos.

Kraujas liejasi jam iš krūtinės lyg šventas vanduo iš stebuklingojo šaltinėlio. Prispaudžiu delną prie žaizdos, panerdamas odą į skystą šilumą, kraujas uždengia ranką kaip skaisčiai raudona pirštinė. Jis mano, kad aš bandau pagelbėti jam, akyse šmėsteli dekingumo kibirkštėlė. Greičiausiai šitas vyras per savo trumpą gyvenimą ne kažin kiek sulaukė geraširdiškumo. Kaip ironiška, kad mane palaikė gailėstingu.

Už manęs pasigirsta šlepsėjimai ir komandos:

— Traukitės! Visi pasitraukite!

Kažkas griebia mane už marškinių, pastato ant kojų. Grūda tolyn nuo mirštančiojo. Mus visus suvaro į kampą, dulkės sukasi verpetais, ore skamba šūkčiojimai, keiksmai. Mirties įrankis, suomiškas peilis, guli paliktas ant žemės. Sargybiniai reikalauja atsakymų, bet nė vienas nieko nematė, nė vienas nieko nežino.

Kitaip ir nebūna.

Kieme chaosas, aš stoviu nuošaliau nuo kitų kalinių, kurie visada privengė manęs. Pakeliu ranką, nuo jos tebelauša kraujas, ir įkvepiu malonaus metalinio aromato. Vien iš kvapo nustatau, kad čia jaunas kraujas, ištryškęs iš jauno kūno.

Kaliniai vėpso į mane ir slenka dar toliau. Žino, kad aš kitoks, visada nujautė. Kad ir kokie sužvėrėję, jie nepatikliai žiūri į mane, nes supranta, kas aš esu. Nužvelgiu jų veidus, ieškodamas tarpe jų savo kraujo brolio. Tokio kaip aš. Netgi šioje monstrų buveinėje jo nematau.

Tačiau jis tikrai yra. Žinau, kad ne vienintelis toks vaikštau šioje žemėje.

Kažkur yra dar vienas. Ir jis laukia manęs.

Musių jau knibždėjo. Sudarkytas kūnas, keturias valandas kepęs ant įkaitusio šaligatvio pietiniame Bostone, buvo kaip pietų skambutis, pritraukęs zvimbiančiųusių mūsų spiečius. Nors tai, kas liko iš liemens, dabar buvo uždengta marška, vis tiek dar nemažai audinių kyšojo maitėdų puotai. Pilkosios smegenų medžiagos ir kitų nenustatomų kūno dalių gabaliukai mėtėsi gatvėje trisdešimties pėdų spinduliu. Kaukolės skeveldra buvo įkritusi į antro aukšto gėlių lovelį, sustatyti automobiliai aplipę audinių gabalais.

Detektyvės Džeinės Ricoli skrandis visada buvo stiprus, tačiau netgi jai prireikė stabtelėti, užsimerkti, sugniaužti kumščius ir keikti save už silpnumo akimirka. *Laikykis. Laikykis.* Būdamą vienintelė moteris detektyvė Bostono policijos žmogžudysčių tyrimo skyriuje, ji žinojo, kad visų prožektoriai visada yra negailestingai nukreipiami į ją. Visi fiksuoja kiekvieną klaidelę, kiekvieną triumfo akimirka. Jos partneris Baris Frostas jau visų akivaizdoje prarado savo pusryčius ir dabar sėdėjo furgone nunėręs ant kelių galvą, laukdamas, kol kondicionuotame ore nurims skrandis. Ji negalėjo tapti pykinimo auka. Įvykio vietoje Ricoli buvo matomiausia teisėsaugos pareigūnė, ir kitoje policijos ištemptos juostos pusėje stovinti minia stebėjo ir registravo kiekvieną jos judesį, kiekvieną išvaizdos pokytį. Žinoma, ji atrodė jau-

nesnė nei trisdešimt ketverių ir nejaukiai jautėsi, stengdamasi išlaikyti savo pozicijas. Ūgio stygių kompensuodavo tiesiu žvilgsniu, atloštais pečiais. Išmoko to meno, kliaudamasi savo vidine stiprybe.

Tačiau karštis jau sekino ir jos ryžtą. Atvyko čia apsirengusi įprastine striuke ir plačiomis kelnėmis, tvarkingai susišukavusi plaukus. Dabar striukė buvo numesta, palaidinukė susiglamžiusi, o drėgmė tamsius plaukus suraitė neklusniomis garbanomis. Kvapai, musės, veriantys saulės spinduliai atakavo ją visais frontais. Nebegalėjo vienu metu visko aprėpti. O visų akys buvo įsmeigtos į ją.

Dėmesį patraukė garsūs balsai. Marškinėtas vyras su kaklaraiščiu bandė prasibrauti pro policijos patrulį.

— Klausykite, turiu nuvažiuoti į pardavimų konferenciją. Jau ir taip valandą vėluoju. Bet jūs atitvėrėte mano automobilį ta prokeikta juosta ir dabar sakote, kad negaliu jo pasiimti? Tai mano sumautas nuosavas automobilis!

— Čia yra nusikaltimo vieta, sere.

— Čia nelaimingas atsitikimas!

— To dar nenustatėme.

— Ar jums, vyrai, reikia visos dienos išsiaiškinti? Kodėl neklusote, ką sakome? Visa apylinkė girdėjo, kaip tai atsitiko!

Ricoli priėjo prie to prakaitu apsipyvusio vyro. Pusė dvyliktos, saulė beveik zenite ir akinamai spindėjo.

— Ką konkrečiai jūs girdėjote, sere? — paklausė ji.

Vyras suprunkštė.

— Ką ir visi.

— Stipraus smūgio garsą.

— Taip. Apie pusę aštuntos. Aš kaip tik išėjau iš dušo. Pažiūrėjau pro langą, o jis ten, guli ant šaligatvio. Patys matote, koks čia bjaurus posūkis. Žiopliai vairuotojai lekia kaip akis išdegę. Turbūt koks vilkikas režėsi į jį.

— Ar matėte tą vilkiką?

— Ne.

— Girdėjote jį?

— Ne.

— Ir nematėte jokio automobilio?

— Automobilis, vilkikas. — Jis gūžtelėjo pečiais. — Šiaip ar taip, iš avarijos vietos pabėgta.

Lygiai tą patį pustuzinį kartų kartojo ir to vyro kaimynai. Maždaug tarp ketvirčio po septintos ir pusės aštuntos ryto gatvėje nuaidėjo stiprus trenksmas. Faktiškai paties įvykio niekas nematė. Tiesiog girdėjo tą garsą ir rado vyro kūną. Ricoli jau svarstė ir atmetė galimybę, kad žmogus išsoko pro langą. Aplinkui buvo dviaukščiai namai, tačiau iš tokio aukščio išsokęs šitaip katastrofiškai nesusižalosi. Nesimatė nė sprogo ženklių, o tai paaiškintų tokį baisų sudarymą anatominiu požiūriu.

— Klausykite, ar jau galiu išvažiuoti automobiliu? — nenurimo vyras. — Tuo žaliu fordu.

— Kurio bagažinė aptaškyta smegenimis?

— Taip.

— O kaip pats manote? — atkirto ji ir apsisukusi nuėjo prie teismo medicinos eksperto, kuris kelio viduryje tyrinėjo asfaltą. — Šios gatvės gyventojai — bukalgalviai, — pareiškė Ricoli. — Visiems nusispjauti į auką. Nė vienas nežino ir kas jis toks.

Daktaras Ešfordas Tirnėjus nepakėlė galvos, toliau spoksojo į kelią. Galvos oda, pridengta retomis pražilusių plaukų sruogelėmis, tviskėjo nuo prakaito. Dar tokio susenusio ir nuvargusio daktaro Tirnėjaus jai neteko matyti. Dabar, ketindamas atsistoti, jis ištiesė ranką — nebylus prašymas padėti. Taip ir jautėsi per jo kaulus sklindantis artrito susuktų sąnarių braškėjimas. Jis buvo senas pietietis džentelmenas, Džordžijos čiabuvis, niekada nejautęs simp-

tijos Ricoli bostonietiškam stačiokiškumui — lygiai taip pat, kaip ir ji neįtari prieilankumo jo pedantiškumui. Viena, ką jiedu turėjo bendra, — žmonių palaikai, kurie patekdavo ant daktaro Tirnėjaus skrodimo stalo. Tačiau kai padėjo jam atsistoti, ją paveikė jo trapumas ir priminė senelį, kuriam ji buvo mylimiausia anūkė — galbūt dėl to, kad matydamas jos išdidumą ir atkaklumą senelis atpažindavo save. Ricoli prisiminė, kaip padėdavo jam pakilti nuo krėslo, kaip insulto sukaustyta plaštaka gulėdavo jai ant rankos lyg apsunкуси letena. Laikas sutraiško netgi tokius patrakėlius vyrus kaip Aldą Ricoli, lieka tik trapūs kaulai ir maudžiantys sąnariai. Ir daktarui Tirnėjui tas pat. Jis net susvirduliavo karštyje, kai išsiėmė nosinę ir kampeliu nusišluostė nuo kaktos prakaitą.

— Labai suveltas atvejis mano karjeros pabaigoje, — ištarė jis. — Na, tai pasakyk, ar būsi mano išleistuvių į pensiją vakarėlyje, detektyve?

— Aa... kokiam vakarėlyje? — paklausė Ricoli.

— Tame, kuriuo visi planuojate padaryti man siurprizą.

Ji atsiduso ir prisipažino:

— Taip, būsiu.

— Cha. Aš visada galėjau iš tavęs sulaukti tiesaus atsakymo. Tai kitą savaitę?

— Po dviejų savaitių. Bet aš nepasakiau šito, gerai?

— Džiaugiuosi, kad pasakei. — Jis nukreipė akis į asfaltą. — Nelabai mėgstu siurprizus.

— Ir ką mes čia turime, daktare? Pabėgimą iš avarijos vietos?

— Regis, čia ta vieta, kur buvo kirstas smūgis.

Ricoli pažiūrėjo į didžiulę kraujo dėmę. Paskui nukreipė žvilgsnį į uždengtą lavoną, gulintį ant šaligatvio už gerų dvylikos pėdų.

— Sakote, jis pirmiausiai trenkėsi ant žemės čia, o paskui atšokęs nulėkė ten? — pasitikslino Ricoli.

— Taip atrodytų.

— Turėjo būti gan didelis vilkikas, kad šitaip ištaškytų.

— Ne vilkikas, — pasigirdo mįslingas Tirnėjaus atsakymas.

Įbedęs akis į žemę, jis nužingsniavo gatve.

Ricoli nusekė iš paskos, vaikydamą musių pulkus. Tirnėjus sustojo už kokių trisdešimties pėdų ir parodė į pilkšvą gniutulą ant kelkraščio.

— Va, dar smegenų, — parodė jis.

— Taigi čia ne vilkiko darbas? — paklausė Ricoli.

— Ne. Ir ne automobilio.

— O iš kur atsirado padangų žymės ant aukos marškinių?

Tirnėjus atsitiesė, permetė akimis gatvę, šaligatvius, pastatus.

— Ar kas nors krito į akis šioje vietoje, detektyve?

— Neskaitant ten gulinčio lavono ištaškytomis smegenimis?

— Pažiūrėk į pačią vietą, kur buvo kirstas smūgis. — Tirnėjus mostelėjo ton pusėn gatvėje, kur anksčiau jis buvo pritūpęs. — Matai, kaip išmėtytos kūno dalys?

— Taip. Jis ištiško į visas puses. Smūgio vieta yra pačiame centre.

— Teisingai.

— Čia judri gatvė, — pasakė Ricoli. — Mašinos posūkyje iš tiesų per greitai lekia. Be to, ant aukos marškinių yra padangų žymės.

— Eime dar kartą apžiūrėsime tas žymes.

Grįžtant prie lavono, prie jų prisidėjo Baris Frostas, pagaliau išlindęs iš automobilio, bet atrodė bekraujis ir šiek tiek sutrikęs.

— O, varge, varge, — sudejavo jis.

— Nesergi? — pasiteiravo Ricoli.

— Manai, kad susičiupau skrandžio uždegimą ar ką?

— Ar ką.

Jai visada patiko Frostas, visada vertino jo linksmą ir nuolaidų

būda, todėl dabar buvo nesmagu matyti taip pažemintą jo orumą. Ji patapšnojo jam per petį ir motiniškai nusišypsojo. Regis, Frostas prašėsi netgi tokios nemotiniškos Ricoli globos.

— Kitą kartą reikės įdėti tau maišelį, kad turėtum į ką ožius lupti, — pareiškė ji.

— Žinai, — pasakė jis slinkdamas iš paskos, — aš tikrai manau, kad čia paprasčiausias uždegimas...

Jie priėjo prie gulinčio liemens. Tirnėjus krenkštė pritūpdamas, nes sąnariai protestavo dėl pakartotinės prievartos. Paskui pakėlė apklotą. Frostas išblyško ir žengė atgal. Ricoli vos laikėsi, kad nepasektų jo pavyzdžiu.

Liemuo buvo nutrauktas perpus, ties bamba atsiskyres. Viršutinė dalis, aprengta smėlio spalvos medvilniniais marškiniiais, tysojo pakrypusi iš rytų į vakarus. Apatinė dalis mėlynais džinsais gulėjo išdrikusi šiaurės pietų kryptimi. Abi dalis prilaikė tikrai keli odos ir raumenų pluošteliai. Vidaus organai išsivertę, likusi tik tiršta košė. Užpakalinė kaukolės dalis sutrupėjusi, smegenys išsitaškusios.

— Jaunas vyriškis, drūtas, atrodo, kilęs iš Lotynų Amerikos arba Viduržemio jūros regiono, nuo dvidešimties iki keturiasdešimties metų amžiaus, — kalbėjo Tirnėjus. — Matau akivaizdžius krūtinkaulio, šonkaulių, raktikaulių ir kaukolės lūžius.

— Ar vilkikas negalėjo šitaip padaryti? — paklausė Ricoli.

— Vilkikas neabejotinai galėjo taip sužaloti, — šviesiai mėlynos akys raginamai žiūrėjo į ją. — Tačiau niekas negirdėjo ir nematė tokios mašinos. Ar ne?

— Deja, ne, — sutiko ji.

Pagaliau Frostui pavyko prabilti:

— Žinote, aš nemanau, kad ant jo marškinių padangos žymės. Ricoli įsižiūrėjo į juodus dryželius ant nukentėjusiojo marš-

kinių priekio. Pirštinėta ranka ji palietė vieną dėmelę ir pažvelgė į pirštą. Latekso pirštinė išsitėpė juodai. Minutėlę žiūrėjo į ją, mintyse apdorodama naują faktą.

— Tu teisus, — pasakė. — Tai ne padangos pėdsakas. Tai tepalas.

Ricoli atsitiesė ir žiūrėjo į kelią. Jokių kruvinos padangos žymių, jokių automobilio nuolaužų. Nei stiklo, nei plastiko gabaliukų, kurių būtų pribirę nuo tokio smūgio į žmogaus kūną.

Kurį laiką visi tylėjo, žiūrėdami vienas į kitą. Ir staiga išryškėjo vienintelis galimas paaiškinimas. Virš galvų suūžė reaktyvinis lėktuvas, tartum patvirtindamas tą teoriją. Ricoli prisimerkė, palydėdama akimis „Boeing-474“, besiruošiantį leisti Logano tarptautiniame oro uoste už penkių mylių į šiaurės rytus.

— O, Jėzau, — ištarė Frostas, prisidengdamas nuo saulės akis. — Kokia baisi kelionė. Prašau pasakyti, kad jis jau buvo nebe gyvas, kai nukrito.

— Galėjo būti ir taip, — neprieštaravo Tirnėjus. — Manychiau, jo kūnas išslydo, kai ruošiantis tūpti buvo išleisti ratai. Tariant, kad tai buvo parskrendantis lėktuvas.

— Na, taip, — pridūrė Ricoli. — Kiekgi galėtų būti keleivių, bandančių *išvykti* iš šalies be bilietų? — Ji pažiūrėjo į tamsų lavono veidą. — Sakykime, jis skrido iš Pietų Amerikos...

— Tai reikštų, kad lėktuvas skrido mažiausiai trisdešimties tūkstančių pėdų aukštyje, — pasakė Tirnėjus. — Važiuoklių nišos nebūna hermetiškos. Toks keleivis greitai gali patirti dekompresiją. Nušalimą. Netgi vidurvasarį tokiame aukštyje oras būna ledinis. Kelios valandos tokiomis sąlygomis — ir kūnas atšąla, dėl deguonies stygiaus netenkama sąmonės. Arba jis jau buvo suspaustas, kai kylant įtraukė ratus. Ilgai trukusi kelionė tokioje vietoje galėjo jį ir pribaugti.

Paskaitą nutraukė Ricoli pranešimų gaviklis. O tai tikrai galėjo virsti paskaita: daktaras Tirnėjus jau įsivažiavo. Ji pažiūrėjo į numerį langelyje, tačiau šis buvo nepažįstamas. Niutono kodas. Pasiėmė mobilųjį telefoną ir surinko numerį.

— Detektyvas Korsakas, — atsiliepė vyras.

— Čia Ricoli. Jūs manęs ieškojote?

— Skambinate mobiliuotu, detektyve?

— Taip.

— Ar galite priėti prie vietinio telefono?

— Ne, šiuo metu ne.

Ji nepažinojo jokio detektyvo Korsako ir norėjo kuo greičiau baigti pokalbį.

— Kodėl jums nepasakius, kokių reikalų skambinate?

Pauzė. Fone girdėjosi balsai, policininko radijo stotelės traškesys.

— Esu įvykio vietoje, čia, Niutone, — pasakė jis. — Manau, turėtumėte atvažiuoti ir viską pamatyti.

— Ar jūs prašote Bostono policijos pagalbos? Nes galiu nukreipti jus pas kitą mūsų skyriaus darbuotoją.

— Aš bandžiau susisiekti su detektyvu Muru, tačiau pasakė, kad jis atostogauja, todėl ir skambinu jums.

Jis vėl patylėjo. Ir kukliai, bet reikšmingai pridūrė:

— Noriu priminti apie įvykį, kurį tyrėte su Muru praėjusią vasarą. Jūs žinote kokį.

Dabar ji tylėjo. Labai puikiai suprato, ką jis turėjo omenyje. Prisiminimai apie tą tyrimą tebepersekiavo ją, jie išnirdavo naktiniuose košmaruose.

— Tęskite, — nusileido Ricoli.

— Jums reikia adreso? — paklausė jis.

Ricoli išsitraukė bloknotą.

Po minutės ji baigė pokalbį ir vėl klausėsi daktaro Tirnėjaus.

— Man teko matyti panašiai sužalotus parašiuotininkus, kurių parašiuotai neišsiskleidė, — kalbėjo jis. — Krisdamas iš tokio aukščio kūnas įgyja pragaištingą greitį. Siekia beveik du šimtus pėdų per sekundę. Štai ir rezultatas, ką matome.

— Norint patekti į šią šalį tenka sumokėti velnišką kainą, — pridūrė Frostas.

Virš galvų praskrido kitas lėktuvas, mesdamas erelio šešėlį.

Ricoli stovėjo atlošusi galvą. Įsivaizdavo kūną, krentantį tūkstantį pėdų žemyn. Girdėjo pro šalį švilpiančią ledinį orą. Šiltėjantį artėjant žemei.

Ji nukreipė žvilgsnį į užklotus žmogaus palaikus. Žmogaus, kuris išdrįso svajoti apie naują gyvenimą, šviesesnę ateitį.

Sveikas atvykęs į Ameriką.

Niutono patrulis, stovintis sargyboje priešais tą namą, buvo naujokas ir Ricoli nepažino. Jis sustabdė ją prie atitverto pastato ir kreipėsi stačiokišku balsu, derančiu prie jo naujutėlės uniformos. Vardinė kortelė nurodė: RIDŽAS.

— Čia yra nusikaltimo vieta, ponias.

— Aš esu Bostono policijos detektyvė Ricoli. Turiu susitikti su detektyvu Korsaku.

— Asmens dokumentą, ponias.

Ricoli nesitikėjo tokio reikalavimo, todėl jai teko gerokai pasirausti rankinėje, kol surado ženklelį. Bostone beveik kiekvienas policijos patrulis žino, kas ji tokia. Bet užtenka bent kiek pasukti iš savo teritorijos į šitą pinigingą priemiestį, ir ją priverčia žeminamai grabinėtis ieškant ženklelio. Ji pakišo jį patruliui po nosimi.

Jis nuraudo vos užmetęs akį.

— Tikrai atsiprašau, poniam. Matote, čia buvo viena tokia žioplų reporterė, kuri savo gražbylystėmis ką tik prasibrovė į namą. Daugiau neleisiu, kad šitaip atsitiktų.

— Ar Korsakas yra?

— Taip, poniam.

Ricoli nužvelgė gatvėje sustatytas mašinas. Ant balto furgono užrašas: MASAČUSETSO FEDERACIJA. TEISMO MEDICINOS EKSPERTŲ TARNYBA.

— Kiek aukų? — paklausė ji.

— Viena. Dabar ruošiasi jį išvežti.

Patrulis pakėlė juostą, praleisdamas ją į priekinį kiemą. Čiulbėjo paukščiai, oras buvo pritvinkęs gardaus žolės kvapo. Tu jau nebe pietiniame Bostone, pagalvojo ji. Aplinka nepriekaištinga: buksmedžių gyvatvorės apkarpytos, pievelė ryškiai žalia, lyg būtų išklota dirbtine danga. Ji sustojo ant plytomis išgrįsto tako ir žiūrėjo į stogo kraštą su Tiudorų epochos architektūros motyvais. Į galvą šovė mintis: „Dirbtinio angliško dvaro ponas.“ Nei toks namas, nei apylinkė doram farui neįkandami.

— Tyrinėjate, a? — šūktelėjo patrulis Ridžas.

— Kaip šitas žmogus užsidirbo pragyvenimui?

— Girdėjau, jis buvo kažkoks chirurgas.

Chirurgas. Tas žodis taip ir persmeigė ją kaip ledinė adata, priversdamas pašiurpti netgi tokią karštą dieną. Apvali paradinių durų rankena buvo padengta milteliais: imti pirštų atspaudai. Giliai įkvėpusi ji užsimovė latekso pirštines ir popierinius antbačius.

Įėjusi vidun išvydo nublizgintą ažuolinį parketą ir laiptus, kylančius į katedrai prilygstančias aukštumas. Vitražinis langas spindėjo įvairiaspalviais rombais.

Pasigirdo antbačių čiuzėjimas, ir į koridorių įdrimblino tikras lokys, ne vyras. Nors buvo apsirengęs nepriekaištingai ir dailiai pa-

sirišęs kaklaraištį, visą vaizdą darkė dvi absoliučiai vienodos prakaito dėmės pažastyse. Paraitotos marškinių rankovės atidengė mėsingas rankas, apžėlusias tamsiais plaukais.

— Ricoli? — paklausė jis.

— Ta pati.

Vyras patraukė prie jos tiesdamas ranką, tačiau prisiminęs, kad mūvi pirštines, vėl ją nuleido.

— Vinsas Korsakas. Atleiskite, negalėjau pasakyti daugiau telefonu, bet šiais laikais kiekvienas turi skenerį. Viena reporterė jau prasibrovė čia. Ir kas per boba.

— Girdėjau.

— Klausykite, žinau, turbūt stebitės, kurių galų jūs čia iškvies- ta. Tačiau aš sekiau, kaip jūs pernai dirbote. Žinote, visi tie Chirurgo skerdimai. Pagalvojau, gal norėtumėte pažiūrėti šitą.

Jos burna išdžiūvo.

— Kas ten toks?

— Auka bendrajame kambaryje. Daktaras Ričardas Jegeris, trisdešimt šešerių. Chirurgas ortopedas. Čia jo rezidencija.

Ji pakėlė akis į vitražinį langą.

— Jūs, Niutono berniukai, sulaukiate ganėtinai aukšto lygio žmogžudysčių.

— O, Bostono policija gali jas visas pasiimti. Šitoji neturėjo čia atsitikti. Ypač tokia nenormali velniava.

Korsakas nusivedė ją koridoriumi į bendrąjį kambarį. Pirmiausia juos pasitiko nuostabi saulės šviesa, ji plūdo pro langus, kylančius per ištisinę dviejų aukštų sieną. Nors čia darbavosi nemažai įvykio vietą tiriančių specialistų, kambarys atrodė erdvus ir tuščias, visos sienos baltos, medinės grindys švytėjo.

Ir kraujas. Kad ir kiek nusikaltimo vietų jai teko matyti, visada priblokšdavo pirmasis žvilgsnis į kraują. Arterinis kraujas ištryškęs

ant sienos lyg kometos uodega ir nusruvenęs upeliais žemyn. Pats kraujo šaltinis — daktaras Ričardas Jegeris — sėdėjo atrėmęs nugarą į sieną, riešai surišti už nugaros. Jis buvo vien su trumpikėmis, kojos ištiestos, kulkšnys apvyniotos plačia lipniąja juosta. Galva nusvirusi į priekį ir paslėpusi pačią žaizdą, iš kurios siūbtelėjo kraujas, tačiau Ricoli ir taip nutuokė, kad pjūvis gilus, prarėžta miego arterija ir trachėja. Tokios žaizdos padariniai jai neblogai pažįstami, o pats kraujo raštas bylojo apie paskutines to žmogaus gyvenimo sekundes: arterija pratrūksta, plaučiai prisipildo, nukentėjęs siurbia orą pro perpjautą trachėją. Ir prigeria savo kraujyje. Ant plikos krūtinės sudžiūvę iškvėpti purslai. Sprendžiant iš plačių pečių ir nemenkų raumenų, fiziškai jis buvo stiprus — galėjo puikiausiai grumtis su užpuoliku. Tačiau mirė nuleidęs galvą — nuolankumo poza.

Du morgo darbuotojai jau buvo paruošę neštuvus ir stovėjo prie lavono svarstydami, kaip geriausiai būtų paimti sustingusį kūną.

— Kai dešimtą valandą ryto atvyko teismo medicinos ekspertė, — pasakojo Korsakas, — jau matėsi aiškus *livor mortis**, o kūnas buvo visiškai sustingęs. Jos nustatytas mirties laikas — maždaug tarp vidurnakčio ir trečios valandos ryto.

— Kas jį rado?

— Seselė iš darbo. Kai ši rytą jis nepasirodė klinikoje ir neatsiliepė į skambučius, ji atvažiavo patikrinti. Rado jį apie devintą valandą. Žmonos — nė ženkle.

Ricoli pakėlė į Korsaką akis.

— Žmonos?

— Geilė Jeger, trisdešimt vienerių metų. Ji dingusi.

Šiurpas vėl nuėjo Ricoli per nugarą — toks pat, kaip ir stovint prie Jegerių namo durų.

* Kraujo sąstovis apatinėse kūno dalyse; pamėlynavimas — *lot.* (Čia ir toliau paaiškinimai *vertėjos.*)

— Pagrobimas?

— Aš tiktai sakau, kad ji dingusi.

Ricoli žiūrėjo į raumeningą Ričardo Jegerio kūną, kuris visiškai nederėjo su Mirtimi.

— Papasakokite apie šiuos žmones. Jų vedybinį gyvenimą.

— Laiminga pora. Bent visi taip teigia.

— Šitaip visada sakoma.

— Šiuo atveju neatrodo, kad tai būtų tiesa. Susituokę tiktai dvejus metus. Ši namą nusipirko pernai. Ji dirba jo ligoninėje operacinės sesele: tas pats draugų ratas, tas pats darbo grafikas.

— Labai jau daug bendro.

— Taip, žinau. Pakvaiščiau, jeigu ištisą dieną tektų trintis su žmona. Tačiau, atrodo, jie sutarė gerai. Praėjusį mėnesį, po jos motinos mirties, jis pasiėmė ištisas dvi laisvas savaites, kad būtų namie su ja. Kaip jūs manote, kiek ortopedas chirurgas uždirba per dvi savaites, a? Penkiolika, dvidešimt tūkstančių baksų? Suteikė jai ganėtinai brangų komfortą.

— Matyt, jai to reikėjo.

Korsakas gūžtelėjo pečiais.

— Vis tiek.

— Vadinasi, nenumanote, kodėl ji galėjo jį palikti.

— Juo labiau nudobti.

Ricoli žvilgtelėjo į kambario langus. Medžiai ir krūmynai visiškai užstojo kaimyninius namus.

— Sakėte, mirtis ištiko tarp vidurnakčio ir trečios valandos.

— Taip.

— Ar kaimynai ką nors girdėjo?

— Kairėje gyvenantys kaimynai išvykę į Paryžių. O lia lia. Dešinėje — visą naktį kietai miegojo.

— Įsiveržta?

— Pro virtuvės langą. Stiklas išluptas pasidarbavus rėžtuku. Gėlių lysvėje likę vienuolikto dydžio batų pėdsakai. Tie patys batai pripėdavę grindis, išnešioję kraują.

Jis išsiėmė nosinę ir nusišluostė sudrėkusią kaktą. Korsakas buvo iš tų nelaimėlių, kurių neveikia jokios priemonės nuo prakaitavimo. Jie šnektelėjo vos kelias minutes, o prakaito dėmės pažastyse dar labiau išsiplėtė.

— Gerai, atitraukime jį nuo sienos, — pasakė vienas lavoninės darbuotojas. — Paverskime ant paklodės.

— Atsargiai, galva! Ji slysta!

— O, Jėzau.

Ricoli ir Korsakas tylėdami žiūrėjo, kaip daktarą Jegerį guldė įstrižai ant vienkartinės paklodės. Kūnas buvo sustingęs devyniasdešimties laipsnių kampu, ir darbuotojai svarstė, kaip paguldyti jį ant neštuvų tokioje absurdiškoje padėtyje.

Staiga Ricoli sužiuro į baltą skeveldrėlę ant grindų, kur sėdėjo kūnas. Ji pakėlė ją. Lyg ir porceliano šukelė.

— Sudužęs puodelis, — pasakė Korsakas.

— Kas?

— Prie lavono buvo puodelis su lėkštute. Lyg ir nukritę nuo jo kelių ar panašiai. Jau įdėjome į maišelį — tirsime pirštų atspaudus. — Pamatęs jos suglumusį žvilgsnį, jis tik gūžtelėjo pečiais. — Neklauskite manęs.

— Simbolinis daiktas?

— Taip. Ritualinė arbatėlė mirusiajam.

Ricoli laikė šukelę ant pirštinėto delno ir svarstė, ką tai galėtų reikšti. Skrandį sugniaužė. Siaubingas panašumas. *Perrėžta gerklė. Galūnės surištos lipniąja juosta. Naktinis išibrovimas pro langą. Auka arba aukos užkluptos miegant.*

Ir dingusi moteris.

— Kur miegamasis? — paklausė ji. Tikrai nenorėjo jo pamatyti. Bijoję jį išvysti.

— Gerai. Aš ir norėjau, kad jį pamatytumėte.

Koridoriuje, kuris vedė į miegamąjį, buvo prikabinta įrėmintų nespaltotų nuotraukų. Ne pozuojanti besišypsanti šeima, kokią rastum daugumoje namų, bet gryni moterų aktai, veidai neįžiūrimi arba nugręžti nuo fotoaparato, kūnai anoniminiai. Medį apglėbusi moteris, švelnia oda prisiglaudusi prie šiurkščios medžio žievės. Sėdinti, į priekį palinkusi moteris, ilgi plaukai kaskadomis krinta tarp nuogų šlaunų. Moteris, ištiesusi rankas į dangų, kūnas žvilga, išpiltas prakaito nuo tokio energingo judesio. Ricoli stabtelėjo, norėdama patyrinėti pakrypusią į šalį nuotrauką.

— Čia visur ta pati moteris, — pasakė ji.

— Tai ji.

— Ponia Jeger?

— Regis, jie užsiiminėjo keistokais dalykėliais, a?

Ricoli įdėmiai žiūrėjo į dailius Geilės Jeger kūno išlinkius.

— Visiškai nemanau, kad tai keista. Puikios nuotraukos.

— Taip, kodėl gi ne. Miegamasis čia, — jis mostelėjo į tarpdurį.

Ji sustojo prie slenksčio. Prieš akis — didžiulė lova, apklotai atmesti, tartum miegojusieji čia būtų buvę netikėtai pažadinti. Per rausvą kilimą ėjo du atskiri sugulusių nailoninių plaukelių ruožai. Jie tęsėsi nuo lovos iki durų.

Ricoli negarsiai ištarė:

— Juos abu išvilko iš lovos.

Korsakas linktelėjo galvą.

— Mūsų nusikaltėlis staiga užpuola juos lovoje. Kažkaip neutraluoja. Suriša riešus ir kulkšnis. Velka per kilimą į koridorių, kur prasideda medinės grindys.

Ją glumino tokie žudiko veiksmai. Įsivaizdavo jį stovintį čia, kur dabar stovėjo ji, žiūrintį į miegančią porą. Pro langą atitrauktomis užuolaidomis, esantį aukštai virš lovos, krito pakankamai šviesos pamatyti, kuris iš jų vyras ir kuri moteris. Jis pirmiausia turėjo eiti prie daktaro Jegerio. Logiška — reikėjo sutvarkyti vyrą. Moters galima imtis vėliau. Ricoli sugebėjo tiek išvelgti — kaip prieita, pradinį užpuolimą. O kas vyko po to, ji dar negalėjo suvokti.

— Kodėl juos išvilko? — svarstė ji. — Kodėl čia pat nenužudė daktaro Jegerio? Koks tikslas ištempti juos iš miegamojo?

— Nežinau, — jis mostelėjo į tarpdurį. — Viskas nufotografuota. Galite įeiti.

Ricoli labai nenoriai įėjo, stengdamasi neužlipti ant vilkimo žymių, ir patraukė tiesiai prie lovos. Nei ant apklotų, nei ant paklodžių nesimatė kraujo. Ant vienos paklodės buvo nutįsęs ilgas šviesus plaukas — ponios Jeger pusė, pagalvojo ji. Paskui atsisuko į tualetinį staliuką, ant kurio stovėjo įrėmintas šių sutuoktinių nuotrauka, patvirtinanti, kad Geilė Jeger išties buvo šviesiaplaukė. Ir graži, melsvų akių, o stipriai įdegusi oda apibarstyta strazdanėlėmis. Daktaro Jegerio povyza demonstravo tvirtai savimi pasitikintį vyrą, žinantį, kad yra fiziškai patrauklus. Ne tokį vyrą, kuris kada nors užbaigs gyvenimą mūvėdamas vien apatiniais, surištomis rankomis ir kojomis.

— Jie ant kėdės, — pasakė Korsakas.

— Kas?

— Pažiūrėkite į kėdę.

Ji atsigręžė į kampą ir pamatė senovinę kėdę, kurios atlošas buvo su skersiniais. Ant sėdynės gulėjo sulankstyti naktiniai marškiniai. Priėjusi arčiau pastebėjo, kad kremos spalvos atlasas aptaškyltas ryškiai raudonais pūslais.

Plaukai ant jos sprando staiga pasišiaušė ir kelias sekundes ji pamiršo kvėpuoti.

Pakėlė vieną drabužio kampelį. Apatinė pusė taip pat buvo aptaškyta krauju.

— Dar nežinome, kieno čia kraujas, — pasakė Korsakas. — Gali būti daktaro Jegerio, gali būti žmonos.

— Marškiniai buvo jau sukruvinti, kai juos lankstė.

— Bet šitame kambaryje daugiau kraujo nesimato. Vadinasi, jie buvo aptaškėti kitame. Tik po to jis atnešė į miegamąjį. Gražiai, tvarkingai sulankstė. Padėjo ant kėdės kaip atsisveikinimo dovanėlę. — Korsakas patylėjo. — Ar jums tai ką nors primena?

Ji nurijo seilę.

— Juk žinote, kad primena.

— Šitas žudikas kopijuoja senąjį jūsų bernelio braižą.

— Ne, šitas kitoks. Čia viskas kitaip. Chirurgas niekada nepuolė sutuoktinių.

— Sulankstyti naktiniai. Lipni juosta. Aukos staiga užpuolamos miegančios.

— Vorenas Hoitas pasirinkdavo vienišas moteris. Tokias aukas, kurias jis galėjo greitai sudoroti.

— Bet pažiūrėkite, koks panašumas! Sakau jums, turime pamėgdžiotąją. Kažkokį pamišėlį, kuris pasiskaitė apie Chirurgą.

Ricoli neatitraukė nuo naktinių marškinių akių, ji prisiminė kitus miegamuosius, kitas mirties scenas. Tai vyko nepakeliamai karštą vasarą kaip ir ši, kai moterys miegojo prie atvirų langų ir vyras, vardu Vorenas Hoitas, išsėlindavo į jų namus. Ateidavo apsiginklavęs tamsiomis fantazijomis ir skalpeliais — instrumentais, kuriais atlikdavo savo kruvinus ritualus su pabudusiomis, jaučiančiomis kiekvieną jo peilio režį aukomis. Ji žiūrėjo į tuos marškinius ir aiš-

kiausiai matė visiškai paprastą Hoito veidą — tą patį, kuris vis dar išnirdavo jos košmaruose.

Bet čia ne jo darbas. Vorenas Hoitas tikrai užrakintas tokioje vietoje, iš kurios negali ištrūkti. Žinau, nes pati įkišau ten tą išperą.

— *Boston Globe* išspausdino kiekvieną pikantišką detalę, — tarė Korsakas. — Jūsų berniukas pateko net į *New York Times*. Dabar šitas nusikaltėlis atkuria jo žygius.

— Ne, jūsų žudikas daro tai, ko Hoitas niekada nesiėmė. Jis ištempia šią porą iš miegamojo į kitą kambarį. Atremia vyrą į sieną ir perrėžia gerklę. Tai labiau panašu į egzekuciją. Arba ritualo dalį. Ir yra moteris. Jis nužudo jos vyrą, bet ką jis padaro žmonai?

Ji nutilo, staiga prisiminusi porceliano šukelę ant grindų. Sudaužytą arbatos puodelį. Ricoli per kūną užtelėjo šaltis.

Netarusi nė žodžio ji išėjo iš miegamojo ir grįžo į bendrąjį kambarį. Pažiūrėjo į sieną, kur buvo rastas daktaro Jegerio lavonas. Pažiūrėjo į grindis ir pradėjo sukti vis didesniu ir didesniu ratu, tyrinėdama krauju aptaškytą medieną.

— Ricoli? — pašaukė Korsakas.

Ji nusigręžė į langą ir prisimerkė nuo saulės.

— Čia per šviesu. Ir tokie dideli langai. Negalime jų visų uždengti. Turėsime sugrįžti šią naktį.

— Galvojate pasinaudoti „Luma-lite“*?

— Mums reikės ultravioletinių lempų, kad pamatytume.

— Ko jūs ieškote?

Ji vėl atsisuko į sieną.

— Daktaras Jegeris sėdėjo čia, kai mirė. Mūsų nežinomas subjektas atvilko jį iš miegamojo. Atrėmė į sieną taip, kad matytų kambario vidurį.

* Itin stiprus fluorescencinis apšvietimas, kurį policija naudoja pirštų atspaudams ir kt. tirti.

— Sutinku.

— Kodėl jį pasodino ten? Kam tiek vargti, kai auka tebėra gyva? Turėjo būti priežastis.

— Kokia priežastis?

— Jį ten pasodino tam, kad kažką stebėtų. Kad matytų, kas daroma šiame kambaryje.

Pagaliau Korsako veidą perkreipė pasibaisėjimas. Jis stebėjosi į sieną, kur anksčiau sėdėjo daktaras Jegeris — vienintelis žiūrovas siaubo teatre.

— O, Jėzau, — išlemeno jis. — Ponia Jeger.